

Ekspordi strateegia 2025–2028

Rikkam ühiskond targa ekspordi kaudu

Eessõna

Ligi 80 protsenti Eesti majandusest on eksport, seega sõltub majanduse pikaajaline kasv meie võimest eksportida ning luua rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi tooteid ja teenuseid. Strateegia eesmärk on tagada Eesti ettevõtetele parimad võimalused globaalsel turul, toetada nende kasvu ja tugevdada meie majanduse vastupidavust.

Eesti suurim eelis on meie kuulumine maailma suuruselt kolmanda siseturuga Euroopa Liitu, mis pakub ligipääsu ligi 450 miljonile tarbijale. Peame seda maksimaalselt ära kasutama, et väärtusahelates kõrgemale liikuda ning kasvatada meie ettevõtete rahvusvahelist haaret nii Euroopa Liidu siseturul kui ka sellest väljaspool.

Peame praegusel keerulisel geopoliitilisel ja heitlikul kaubanduspiirangute ajastul targalt tegutsema ning kasutama ära oma tugevusi, et panustada näiteks Euroopa enda kaitsevõimekuse suurendamisse, mis annab kasvueelise Eesti kaitsetööstusettevõtetele. Samuti on Eesti IT- ja tehnoloogiaettevõtetel suur eelis ja võimekus panustada senisest enam Euroopa tööstusettevõtete digitaliseerimisse ja automatiseerimisse, eriti nüüd, mil näiteks Saksamaa on otsustanud oma majanduse elavdamiseks ja tööstuse moderniseerimiseks järgnevatel aastatel suunata sadu miljardeid eurosid. Eesti ettevõtetel tuleb olla kohal ja sellest oma osa võtta.

Samal ajal on oluline suurendada koostööd nii sektori sees kui ka sektori ja riigi vahel. Riik majandust ei juhi ja ei saa ette öelda, kuidas ettevõtted oma tegevust korraldavad. Küll aga saame teha otsuseid, mis muudavad majandust ja ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks, konkurentsivõimelisemaks ning eemaldavad teelt ebavajalikud ja koormavad bürokraatlikud takistused, mis pärsivad ettevõtete kasvu ja arengut. Oleme riigina toeks seal, kus meie abi kõige vajalikum on.

Ekspordistrateegia keskendub olulistele valikutele ja fookustele, mis võimaldavad meil suunata ressursse mõjusaimatesse sektoritesse. Oleme valinud fookussektorid lähtuvalt sellest, kes jätab meie majandusse kõige suurema jälje, ning sellest, kui suur on nende tulevikupotentsiaal.

Eesti tööstus on olnud meie majanduse vundament ja jääb selleks ka tulevikus. Globaalsed suundumused ja kliimaeesmärgid nõuavad, et ettevõtted kohaneksid kõrgtehnoloogiliste ja kestlike lahendustega. See on väljakutse, kuid ka võimalus tugevdada meie konkurentsipositsiooni maailmaturul.

Ekspordi edu ei sünni iseenesest – see on terve majanduskeskkonna tugevuse peegeldus. Kui ettevõtluskeskkond on soodne, kui meie inimesed on vajalike oskustega ja nutikad ning kui riigi ja erasektori koostöö on tugev, siis saab sellest hoogu juurde ka ekspordi kasv. Eesti majandus ja ekspordiedu sõltuvad meie ühistest valikutest ja tööst – koostöös suudame saavutada rohkem ja kindlustada Eesti ettevõtete edu maailmas.

Erkki Keldo

Majandus- ja tööstusminister

Visioon

Eesti ekspordib usaldust, kvaliteeti ja innovatsiooni. Eesti ettevõtjad on maailmas nähtavad ja mõjukad riigi sihitud teenuste, nutika mainekujunduse ja tugevate partnerlussuhete arendamise mõjul.

Eesmärk

Ekspordistrateegia eesmärk on aidata eksportivatel ettevõtetel kasvatada konkurentsivõimet ja lisandväärtust, et tõsta Eesti majanduse jõukust ja tagada kestlik tulevik.

Edusammude vaatlemiseks ning eksporditeenuste ja -toetuste ajakohasena hoidmiseks tagame regulaarse ekspordinäitajate jälgimise ja hindamise, mis võimaldab tegevusi kohandada vastavalt muutuvatele majandustingimustele ja uutele väljakutsetele. Järelevalve ja hindamise protsessi toetamiseks viime kord kvartalis läbi mõõdikute seire, mille tulemus kuvatakse [MKMi kodulehel aegreana](#).

Mõõdik	Baastase	Sihttase (2028)	Selgitus
Kaupade ja teenuste ekspordi maht eurodes	30,1 mld € (2024)	43 mld €	Allikas: Statistikaamet
Ettevõtete arv, kes ekspordivad > 10 mln euro eest aastas	615 (2023*)	700	Allikas: Äriregister
Ekspordiühiku hinnad kasvavad ELi keskmisest kiiremini	Baasaasta on 2024	Kiirem kasv kogu perioodil	Allikas: Eurostat
Väljapoole lähiriike (Soome, Rootsi, Läti, Leedu) mineva ekspordi osakaal	56%	65%	Allikas: Statistikaamet
Rahulolu EISI eksporditeenustega	-	>4	Allikas: EISI kogutud andmed

*Asendatakse 2024. aasta andmetega, kui need tehakse Äriregistris kättesaadavaks.

1. Sissejuhatus

Ligi kolmandik Eesti ettevõtetest tegeleb ekspordiga. Seejuures 80% ettevõtetest¹ teevad koostööd eksportijatega või toodavad neile kaupu ja teenuseid. Alates 2010. aasta finantskriisist on Eesti ekspordi turuosa maailmaturul

¹ <https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2021/03/eesti-ettevotete-osalemine-ja-positsioon-globaalsetes-ja-lokaalsetes-vaartusahelates-51220-18.pdf>

kasvanud 11,3% võrra². Ekspordi kogukasvu on vedanud suuresti mahu, mitte lisandväärtuse kasv. Järgnevatel aastatel on Eesti eksportijate üks olulisi väljakutseid liikuda keerukamate ja kallimate toodete poole.

Ekspordi struktuur on muutunud teenuste kesksemaks. Kui 2011. aastal moodustasid teenused 28% Eesti ekspordist, siis 2024. aastal juba 41%. Kasvu on väga jõudsalt vedanud IT-teenuste eksport, mis on suurenenud viimase kümne aastaga enam kui kuus korda.

2025. aasta alguses valitsevad maailma kaubanduses turbulentsed ajad. Kasvavad geopoliitilised pinged ja kiiresti muutuvad tollimaksud loovad eksporditurgudel üha uusi väljakutseid. Just selle keerulise olukorra mõistmine ja ettenägemine on olnud ekspordistrateegia lähtepunkt. Strateegia oleme koostöös ettevõtlussektori esindusorganisatsioonidega välja töötanud justnimelt selleks, et Eesti ettevõtted suudaksid muutuvates tingimustes edukalt tegutseda ning tugevdada oma positsiooni välisturgudel.

Strateegia põhineb **neljal tegevussuunal**, mis loovad **aluse Eesti ekspordi kasvuks ja pikaajaliseks arenguks**: ettevõtete ekspordivõimekuse kasvatamine sihitud toetusmeetmete ja -teenuste tervikliku ökosüsteemi kaudu; eksporditurgude valiku mitmekesistamise toetamine, Eesti strateegiline mainekujundus ning riigi ja ettevõtjate strateegiline ja koordineeritud koostöö.

Selleks, et suunata ressursid sinna, kus ekspordi mõju Eesti majandusele on kõige suurem, oleme strateegia koostamisel paika pannud fookussektorid, kellele oma tegevusi planeerides eelkõige keskendume. Valik tugineb nii sektorite ekspordipotentsiaalile kui ka senisele kasvule ja innovatsioonivõimekusele. Fookussektorite määratlemine aitab meil sihipärasemalt toetada ettevõtete rahvusvahelistumist ja suurendada Eesti nähtavust globaalsetel turgudel. Samas jääb eksporditugi kättesaadavaks ka teistele sektoritele, kellel on rahvusvahelistumise ambitsioon ja potentsiaal.

2. Peamised tegevussuunad ekspordi arendamisel³

- Tõstame ettevõtete ekspordivõimekust sihitud toetusmeetmete, paindliku ekspordifinantseerimise ja teenuste tervikliku ökosüsteemi loomisega.
- Toetame eksporditurgude valiku mitmekesistamist kasvu saavutamiseks ja kriisides vastupidavuse suurendamiseks.
- Toetame eksportööre Eesti maine strateegilise kujundusega.

---

² Estonia In-Depth Review 2025

³ Strateegia lisa 1 kirjeldab Team Estonia tänaseid ja jätkuvaid tegevusi. Allpool on fookus lisategevustel.

- Tugevdame riigi ja ettevõtjate strateegilist koostööd ja infovahetust.

2.1. Tõstame ettevõtete ekspordivõimekust sihitud toetusmeetmete, paindliku ekspordifinantseerimise ja teenuste tervikliku ökosüsteemi loomisega

Ettevõtete ekspordivõimekuse tõstmiseks pakume sihitud teenuseid ja toetusi, mis lähtuvad ettevõtete ja sektorite konkreetsetest vajadustest ja arengueesmärkidest, toetades neid kogu arengutsükli vältel – alates idee arendamisest kuni välisturule jõudmiseni. Meetmete tõhususe tagame koostöö, andmepõhise planeerimise ja süsteemse mõjuhindamisega ning keskendume paindlikele rahastusvõimalustele ja sisukale nõustamisele.

Uued tegevused:

- Suurendame ekspordilaenu mahtu ja muudame tingimused paindlikumaks (vastutaja MKM, tähtaeg 2026 I kv).
- Muudame ettevõtete ekspordinõustamise personaalsemaks ja terviklikumaks, n-ö ühe ukse põhimõttest lähtuvaks (vastutaja EIS).
- Loome erialaliitudele rahvusvahelistumise edendamise toetuse, mis võimaldab neil eksporditegevusi juhtida (vastutaja MKM, tähtaeg 2025 II kv).
- Toetame uute toodete sertifitseerimist eksporditurgude nõuete ja ootustega vastavuse tagamiseks (vastutaja MKM, tähtaeg 2026 III kv).

MÕÕDIK:

Mõõdik	Baastase	Sihttase (2028)	Selgitus
Ettevõtete arv, kes ekspordivad > 10 mln euro eest aastas	615 (2023*)	700	Allikas: Äriregister

2.2. Toetame eksporditurgude valiku mitmekesisistamist kasvu saavutamiseks ja kriisides vastupidavuse suurendamiseks

Eesti majanduse kestlik kasv ja kriisikindlus sõltuvad eksporditurgude mitmekesisusest. Suurem hulk eksporditurge vähendab sõltuvust üksikutest sihtturgudest ning loob ettevõtetele rohkem võimalusi kasvu ja edu saavutamiseks. Läheneme sellele sihipäraselt, tuginedes globaalsetele trendidele, sektorite vajadustele ja ettevõtete ekspordipotentsiaalile. Rahvusvaheliste koostöövõrgustike arendamine, sihitud turuteabe jagamine ja sobivate tugiteenuste pakkumine aitavad ettevõtetel uutele turgudele siseneda ning vastata rahvusvahelistele ootustele ja nõudmistele.

Uued tegevused:

- Avame neli ettevõtluskeskust (Riia, London, Pariis, Berliin) ja koostame kaheksa riigi-/piirkonnastrateegiat (Singapur, Kagu-Aasia, Aafrika, Prantsusmaa, Saksamaa, Poola, Iisrael, India) (vastutaja VM, tähtaeg 2025 II kv).
- Suurendame ettevõtjate turuteadlikkust ekspordivõimalustest Ukrainas, sh algatame Ukraina sihtturu-uuringu (vastutaja VM, tähtaeg 2025 II kv).
- Tagame strateegilise vaate ja teenuste toe Saksamaa turul ulatusliku investeerimiskava raames ärivõimaluste kasutamiseks (vastutaja VM/EIS).
- Riikides, kus on uste avamiseks vaja valitsuse tuge, sõlmime valdkondlikke koostöölepinguid (vastutaja Team Estonia).
- Soodustame Eesti ettevõtete laienemist ja uutele turgudele sisenemist ühinemiste ja omandamiste abil (M&A) (vastutaja MKM, tähtaeg 2028 II kv).

MÕÕDIK:

Mõõdik	Baastase	Sihttase (2028)	Selgitus
Väljapoole lähiriike (Soome, Rootsi, Läti, Leedu) mineva ekspordi osakaal	56%	65%	Allikas: Statistikaamet

2.3. Toetame eksportööre Eesti maine strateegilise kujundusega

Eesti ettevõtete edu rahvusvahelistel turgudel sõltub lisaks toodete ja teenuste kvaliteedile riigi tuntusest ja usaldusväärsest mainest. Meie eesmärk on tugevdada Eesti positsiooni rahvusvahelisel areenil nii digiriigi kui ka targa tööstuse ja innovatsioonikeskusena. Ettevõtete toetamine välisurgudel eeldab ühtset ja sihitud sõnumite edastamist. Kõik, kes Eestit rahvusvahelises suhtluses esindavad, omavad rolli ekspordivõimaluste loomisel ja usaldusväärsete suhete kujundamisel. Seetõttu on oluline, et Eesti esinduslik suhtlus ja koostöö rahvusvahelisel tasandil toetaks ühtset narratiivi.

Uued tegevused:

- Loome ja teeme kättesaadavaks Eesti kui targa tööstusriigi ning fookussektorite sõnumid ja turundusmaterjalid [bränd Estonia tööriistakastis](#) (vastutaja MKM/EIS, tähtaeg 2025 IV kv).
- Laiendame e-esitluskeskuse tegevuste ja teenuste valikut, et suurendada Eesti kui tööstusriigi nähtavust ärivisiitide ja pressireiside vastuvõtmise toel (vastutaja EIS, tähtaeg 2025 IV kv).
- Tagame Eesti avaliku teenistuse välissuhtluse ja majanduskoostööd suunava põhimõtete kogumi ehk äridiplomaatia hea tava laialdasema rakendamise (vastutaja EIS, tähtaeg 2025 IV kv).
- Suurendame Eesti ekspordi edulugude kajastamist rahvusvahelistes meediaväljaannetes ja sotsiaalmeediakanalites (vastutaja EIS).

MÕÕDIK:

Mõõdik	Baastase	Sihttase (2028)	Selgitus
Ekspordiühiku hinnad kasvavad ELi keskmisest kiiremini	Baasaasta on 2024	Kiirem kasv kogu perioodil	Allikas: Eurostat

2.4. Tugevdame riigi ja ettevõtjate strateegilist koostööd ja infovahetust

Tõhus ja koordineeritud koostöö riigi ja ettevõtjate vahel on ekspordiedu üks olulisi eeltingimusi. Ettevõtjad peavad saama oma tegevuses tugineda ajakohasele, usaldusväärsele ja hõlpsasti kättesaadavale infole. Sihitud ja süsteemne infovahetus aitab luua selge ülevaate turu võimalustest ja takistustest ning riigi pakutavatest teenustest. Lähimõeldud infovahetus ning koostöö tugevdavad kogu eksporditoetuse ökosüsteemi.

Uued tegevused:

- Käivitame ekspordiportaali, sh rahvusvaheliste äri võimaluste ettevõteten toomiseks (vastutaja VM, tähtaeg 2026 I kv).
- Edastame ettevõtjatele teavet sihtriikide riigihangetes osalemise võimaluste kohta (vastutajad VM ja EIS, tähtaeg 2025 IV kv).
- Suurendame EISi käsutuses olevat tööriistakasti tegevuste, turgude ja klientide andmepõhiseks juhtimiseks (vastutaja EIS).
- Tagame süsteemse toe pärast sihtturul läbiviidud tegevusi, hinnates saavutatud tulemusi, planeerides edasisi samme ja pakkudes lisatuge uute võimaluste avastamiseks ja kontaktide arendamiseks (vastutaja EIS).

MÕÕDIK:

Mõõdik	Baastase	Sihttase (2028)	Selgitus
Rahulolu EISi eksporditeenustega	-	>4	Allikas: EISi kogutud andmed

3. Majanduskasvu edendamiseks fookussektorite valimine

Fookussektoreid valides on meie lähtekohaks eelkõige **TAIE arengukava**, mis täna seab esiplaanile neli majandusliku suunaga prioriteetset valdkonda (digilahendused igas eluvaldkonnas, tervisetehnoloogiad ja

-teenused, kohalike ressursside väärimine ning nutikad ja kestlikud energialahendused). Samuti lähtume fookussektori valikul tänaste võimekuste hindamise kõrval uutest tehnoloogiatrendidest. Lisaks hindame järgmisi ettevõtete ekspordivõimekuse ja majandusliku mõjuga seotud karakteristikuid⁴:

- 1) Vaatame **sektori mahtu ning selle osakaalu SKPs ja koguekspordis**, et hinnata selle majanduslikku kaalu.
- 2) Keskendume **loodavale lisandväärtusele**, mis näitab sektori suutlikkust pakkuda kõrgema väärtusega tooteid ja teenuseid.
- 3) Hindame sektori **panust maksutulude laekumisse**, sh osakaalu tööhõives, et mõista selle laiemat mõju majandusele.

Fookussektorite valikul arvestame lisaks majanduslikele näitajatele sektori ettevõtete **panust teadus- ja arendustegevusse, võimet pakkuda innovaatilisi lahendusi, väärimada maksimaalselt kohalikke ressursse ning kasutada kestlikke lahendusi**.

---

⁴ Hindamisel lähtume Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatorist (EMTAK) kahekohalise koodi täpsusega.

Eelnevat arvesse võttes on valitud fookussektorid järgmised⁵:

Visioon, milliseks võiksid kujuneda valitud fookussektorid, on toodud lisas 2.

4. Võtmeosapooled

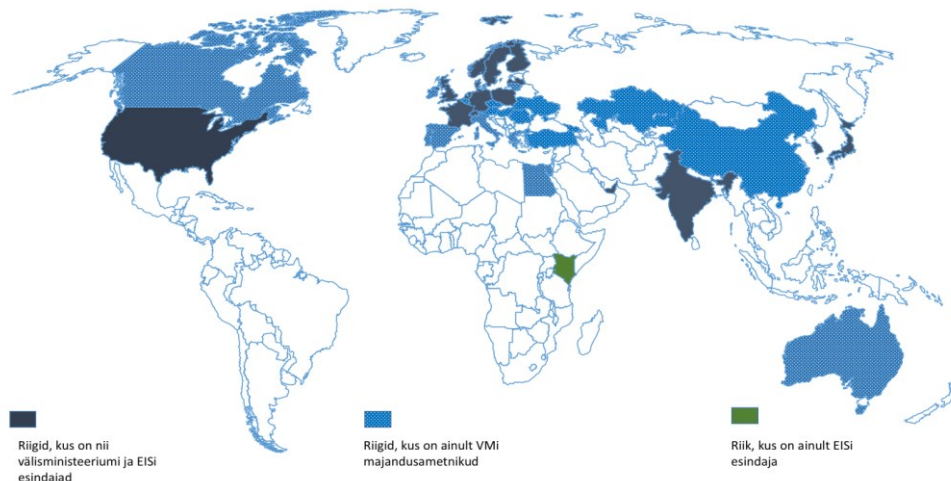
Ekspordistrateegia elluviimisel on võtmetähtsusega **Eesti ettevõtted, erialaliidud ja katusorganisatsioonid**. Ettevõtted vastutavad otseselt oma toodete ja teenuste eksportimise eest, investeerides innovatsiooni, tootearendusse ja turundusse. Erialaliidud ja katusorganisatsioonid pakuvad ettevõtetele tuge ja teadmisi, kasvatada ettevõtete teadmisi ekspordivõimalustest ja -riskidest, aidates neil orienteeruda rahvusvahelistes nõuetes ja pakkudes koostöövõrgustikku, mis hõlbustab ühisturundust ja ühiseid ekspordiprojekte.

SIIA TULEB LÕPPVERSIOONIS JOONIS TEAM ESTONIA KOHTA

⁵ Lisaks nimetatud sektoritele toetatakse turismisektori tegevusi läbi arengudokumendi „Turismi pikk vaade 2035“.

Team Estonia on Eesti riigi majandusarengu ja rahvusvahelise konkurentsivõime edendamiseks loodud koostöömudel, mida veavad eest Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), Välisministeerium (VM) ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EIS). Team Estonia eesmärk on koordineerida riigi pingutusi ettevõtete rahvusvahelisele areenile viimisel, investeringute ligimeelitamisel ning Eesti kui atraktiivse investeerimis- ja ettevõtluskeskkonna kuvandi edendamisel. Koostöö on suunatud ka välismaiste talentide ja teadmiste kaasamisele. MKM kujundab strateegilist suunda, VM pakub diplomaatilist tuge ja esindusvõimalusi samas kui EIS keskendub eeskätt asjakohaste ja mõjusate teenuste pakkumisele, et aidata kaasata uusi välisinvesteeringuid ja Eesti ettevõtetel siseneda edukalt uutele sihtturgudele või laiendada kasvuvõimalusi olemasolevatel eksportturgudel.

Eesti äridiplomaatia võrgustik 2024

5. Seos olemasolevate strateegiatega

Ekspordistrateegia on loogiline jätk riiklikele arengudokumentidele, sealhulgas „Eesti 2035“ strateegiale, „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavale (TAIE 2035)“ ning majandusplaanile ja majanduse kasvu kavale. Kui eelmainitud dokumendid loovad laiemad raamid Eesti majanduse ja innovatsiooni edendamiseks, siis ekspordistrateegia keskendub konkreetselt ekspordiga seotud tegevustele, tagades fookuse, sihipärased meetmed ja süsteemse toetuse ettevõtete välisurgudele laienemiseks.

„**Eesti 2035**“ on seadnud sihiks tugeva, uuendusliku ja vastutustundliku majanduskeskkonna loomise. Selle sihi elluviimine eeldab süsteemset lähenemist Eesti konkurentsieelistele ning see saab toimuda vaid kõigi ministeeriumide koostöös.

„Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava (TAIE 2035)“ annab ekspordistrateegiale fookusvaldkonnad ning seab eesmärgiks tugevdada Eesti ettevõtete innovatsioonivõimekust, mis omakorda toetab ekspordivõimaluste avardamist ja lisandväärtuse loomist välisturgudel.

Majanduspoliitika plaan seab laiemad eesmärgid ja prioriteedid, mille põhjal kujundatakse ekspordistrateegia ning mis adresseerib kõiki aspekte, mis on olulised Eesti konkurentsivõime parandamiseks eksporditurgudel. Vähem bürokraatiat, kiirem asjaajamine, ligipääs kapitalile, efektiivsed teenused jmt aitavad vähendada ettevõtete kulusid ning soodustavad liikumist kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste pakkumise poole. Majanduspoliitika plaan on seadnud eesmärgiks Eesti majanduse kahekordistamise aastaks 2035. Selle eesmärgi täitmiseks peab ka eksport kasvama vähemalt kaks korda.

Vabariigi Valitsuse „Eesti välispoliitika arengukava 2030“ annab panuse Eesti majanduslike ja poliitiliste huvide edendamisele ning keskendub tugevalt majandusdiplomaatia rollile. Välisdiplomaatiliste sihtide seadmine ja nende saavutamine loob soodsama keskkonna ekspordistrateegia elluviimiseks ning tagab stabiilse rahvusvahelise keskkonna, milles Eesti ettevõtetel on paremad võimalused eksporditegevust laiendada ja majanduslikku mõju suurendada.

Välisinvesteeringute strateegia toetab ekspordistrateegiat, kuna välisinvesteeringud aitavad tuua Eestisse kapitali, oskusteavet ja tehnoloogiat, mis suurendavad kohalike ettevõtete ekspordivõimekust. Tänaused välisinvesteeringud loovad aluse homsetele eksporditoodetele ja -teenustele.

Turismistrateegia ja „Turismi pikk vaade 2035“ toetavad ekspordistrateegiat, kuna turism toob Eestisse rahvusvahelisi kontakte ja suurendab Eesti tuntust välismaal. Edukas turism suurendab nõudlust Eesti toodete ja teenuste järele välisriikides, tugevdades seeläbi ka eksporti.

Lisa 1. Team Estonia osapoolte rollid

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi roll on üldise strateegilise suuna andmine ja poliitika kujundamine. MKM vastutab riigi ettevõtlus- ja majanduspoliitika kujundamise eest, määrates kindlaks prioriteetsed valdkonnad ja sektorid, kus Eesti ettevõtted võiksid olla konkurentsivõimelised.

Välisministeerium vastutab rahvusvaheliste suhete ja äridiplomaatia eest. Välisministeeriumil on oluline roll Eesti rahvusvahelise poliitilise ja diplomaatilise keskkonna kujundamisel, mis toetab ettevõtluse rahvusvahelistumist. Välisministeerium tagab ligipääsu kontaktidele ja pakub diplomaatilist tuge oluliste majanduspartnerite riikides.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus vastutab otseselt ettevõtete nõustamise, rahalise ja praktilise toe pakkumise ning välisinvesteeringute ja rahvusvahelise äri arendamise eest. EIS toetab ettevõtteid eksporditurgudele

sisenemisel ja aitab luua suhteid välisinvestoritega. Selleks pakutakse erinevaid teenuseid, alates ekspordialasest nõustamisest kuni osalemiseni rahvusvahelistel messidel, ärimissioonidel ja muudel üritustel. EISil on ka võtmeroll välisinvesteeringute ligimeelitamisel, töötades välja investeeringute soodustamise programme ja kontakteerudes võimalike investoritega.

Välisesindused ja ekspordinõunikud annavad ettevõtetele tuge välisurgudele sisenemiseks ja turuinfo kogumiseks. Eestil on 2024. aasta seisuga 36 välisesindust, mis pakuvad ettevõtetele välisriikides kohapealset tuge, aitavad luua ärikontakte ja edendavad Eesti huve rahvusvaheliselt. Lisaks on Eestil 195 aukonsulit, kes on valmis toetama Eesti ettevõtteid enam kui 90 riigis, laiendades oluliselt abi kättesaadavust ja kohalike kontaktide võrgustikku. Täiendavalt on EISil nõunikud 14 riigis, kes jagavad põhjalikku turuinfot ning aitavad strateegilise nõu ja kohaliku ekspertteadmise, et suurendada Eesti ettevõtete konkurentsivõimet globaalsetel turgudel.

Lisa 1. Eksporti toetavad teenused

Teenus	Kirjeldus	Teenusepakkuja
Ekspordinõunike teenused sihtturgudel	Välisriigis resideeruva ekspordinõuniku mitmekülgne tugi, mis hõlmab turuinfo jagamist ja -teadlikkuse kasvatamist, ärikontaktide vahendamist ning loomist.	EIS
Arenduspartnerite otsing ja arenduskoostöö nõustamine	Arenduskoostöö eksperdid aitavad ettevõtetel leida ja ühendust saada nii Eestis kui üle maailma parimate ekspertidega arenduses, testimises ja sertifitseerimises, teadlaste ja teadusarendusasutustega, kes aitavad ettevõtjal arendada ja turule tuua uusi tooteid ja teenuseid.	EIS
Ärikontaktide loomine sihtturgudel	Ärikontaktide loomine sihtturgudel toimub kahel suunal: 1) Eesti ettevõtjate nõustamine eksporditurgudele sisenemisel ning 2) välisettevõtete kokkuviiimine Eesti ettevõtetega. EISil on ekspordinõunikud 14 välisturul, lisaks tehakse koostööd Välisministeeriumi majandusnõunikega. Teenindatakse välisettevõtete ostusoove, et leida neile potentsiaalseid koostööpartnereid Eestis. Korraldatakse Eesti ettevõtlussektoreid tutvustavaid sihtturupõhiseid PR- ja turundustegevusi, et toetada ettevõtteid uutele välisurgudele laienemisel. Tradewithestonia.com annab välispartneritele ülevaate Eesti ekspordisektoritest, -tegevustest, erialaliitudest, uudistest ja edulugudest.	EIS
Ühisstendid rahvusvahelistel messidel	Korraldame rahvusvahelistel välismessidel riiklikke ühisstende, et aidata Eesti ettevõtetel välisurgudel edu saavutada. Ühisstendi komplekteerimisel jälgitakse, et väljas oleks tugeva ekspordipotentsiaaliga ettevõtjad, tootevalik oleks mitmekesine ja innovaatiline ning juba	EIS

	kogenud ettevõtjate kõrval oleks võimalus osaleda ka alustavatel eksportööridel.	
Sihtturu seminarid	Korraldatakse seminare, et ettevõtted saaksid uutele turgudele sisenemiseks ja kontaktide loomiseks eelinfot. Antakse infot ja näpunäiteid, kuidas sihtturul edukalt tegutseda, millised on võimalused ja väljakutsed ning sihtriigi ärikultuuri eripärad. Samuti jagatakse infot kontaktide ja koostöövõimaluste leidmise kohta.	EIS
Visiidid ja ärimissioonid eksporditurgudele	Visiidid ja ärimissioonid pakuvad Eesti rahvusvahelise ambitsiooniga ettevõtetele võimalust suurendada enda nähtavust välisostjatel ja avastada globaalseid ekspordivõimalusi. Sektoripõhine ärimissioon sihtturule võimaldab süvitsi tutvuda soovitud ekspordituruga. Eesmärk on saada ülevaade oma toote või teenuse võimalustest konkreetset välisostjale ja sõlmida uusi ärikontakte. Ärimissioone korraldatakse erinevatesse sihtriikidesse sektoripõhiselt.	EIS
Ekspordilaen	Ekspordilaen on mõeldud Eestis toodetud kaupade ekspordimise tehingute rahastamiseks ja laen väljastatakse Eesti eksporditajale. Ekspordilaenu sihtotstarve on võimaldada välisostjale vähemalt kahe aasta pikkust maksetähtaega ning rahastada krediitkindlustuse preemiamakse tasumist ja vajaduse korral ka välisostjale müüdavate kaupade tootmist.	EIS
Pikaajaliste eksporditehingute kindlustus	Üle kaheaastase maksetähtajaga eksporditehingute riskide kindlustamiseks mõeldud teenused on tarnijakrediidi kindlustus ja ostjakrediidi kindlustus. Need teenused on mõeldud eksporditajale, kes müüb kapitali- või kestvuskauku (nt masinad, seadmed, tehaste sisseseade) või osutab välisriigis asuvale ostjale suures mahus teenuseid (nt väga mahukas IT-arendus), samuti sellises tehingus osalevale finantseerijale.	AS KredEx Krediitkindlustus
Saatkonna ruumide võimaldamine erialaliitude, ettevõtte või toote esitlusürituste korraldamiseks	Ettevõtjatel on võimalus koos saatkonnaga sündmusi korraldada. Võimekus on olemas suuremates saatkondades, kus on selleks sobilikud ruumid. Eraldi on seitsmes fookusriigis ettevõtjatele loodud Ettevõtluskeskuse kontseptsiooni all laiema võimalused ürituste ja sündmuste korraldamiseks. Võimalus on korraldada nii virtuaalseid kui hübriidvormis üritusi, seminare, tootetutvustusi. Saatkond tagab ruumid ning võimalusel ka ruumide tehnilised lahendused. Ettevõtja peab katma võimalikud sündmusega kaasnevad lisakulud.	Välisministeerium
Asukohariigi ärikeskkonnast üldise ülevaate andmine ja esmane nõustamine	Eesti saatkonnad välisriikides annavad ülevaate ja jagavad materjale ärikeskkonda reguleerivatest õigusaktidest, ärikultuurist, tavadest. Muud üldist laadi päringud võivad olla nt äritingimuste, maksude, transpordikanalite,	Välisministeerium

	töölubade jms kohta, samuti päringud ettevõtete andmete kontrollimiseks või statistikapäringud.	
Ettevõtete seaduslike huvide kaitse, probleemide korral suhtlemine asukohariigi ametivõimudega	Ettevõtte uuele turule sisenemisel ja seal tegutsemisel võivad esile kerkida mitmed takistused või murekohad. Näiteks sihtriigi majanduskeskkonnast, seadusandlusest, bürokraatiast, hangetest ja konkurentsitingimustest tulenevad probleemid. Takistused võivad olla sihtriigis ka seoses isikute, kaupade ja kapitali liikumisega (sh ärikultuur, tavad, keeleoskus) ning tehniliste kaubandustõkete esinemine sihtriigis.	Välisministeerium

Lisa 2. Visioon fookussektorite tulevikust

Puidutööstus

Eesti puidutööstusel on oluline positsioon globaalses majanduses, keskendudes kohalikul ressursil põhineva väärtusahela maksimeerimisele. Eestist eksporditakse kõrgelt vääringdatud puidutoodangut, näiteks ehituselemente, mööblit ja nutikaid lahendusi. Puitu kasutatakse uutes valdkondades, näiteks bioplastide, viskooskangaste, biokütuste ja energiatõhusate ehitusmaterjalide tootmises.

Teadusasutuste, ettevõtete ja riigi tihe koostöö toetab tootmisprotsesside optimeerimist. Automatiseerimine ja digitehnoloogiad aitavad parandada ressurside kasutust. Kohalikud väikeettevõtted ja suured tööstusettevõtted loovad tõhusa ökosüsteemi, mis toetab nii kohalikku kasvu kui ka rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Merendussektor

Meremajanduse globaalselt kasvav ja mitmekesine turg ning Eesti ärikeskkond võimaldavad arendada, toota ja eksportida väikeseeriaste ja eriprojektidena väga keerukaid, kõrge kvaliteediga, tarku ja keskkonnasäästlikke laevu jt meretööstustooteid kogu väärtusahela ulatuses. Eesti meretööstuse konkurentsivõime põhineb headel rahvusvahelistel koostöösuhetel ja valmisolekul rakendada oma toodetes kõige uudsemaid tehnoloogilisi lahendusi. Eesti merendussektor on muutunud mitmekülseks ja tugevnenud konkurentsivõimega tööstusharuks. Laevanduses on toimunud üleminek taastuvatele energiaallikatele, mis on vähendanud süsinikujalajälge. Autonoomsed ja kaugjuhitavad laevad on muutunud logistika efektiivsemaks ja ohutumaks.

Eesti sadamad on digitaliseeritud ja toimivad rahvusvaheliste logistikasõlmedena, kus tehnoloogia aitab optimeerida kauba liikumist ja vähendada keskkonnamõjusid. Meretuulepargid mängivad olulist rolli taastuvenergia tootmises ja energiajulgeoleku suurendamisel.

Eesti merendussektor on lõimunud rahvusvaheliste väärtusahelatega, pakkudes kõrgtehnoloogilisi lahendusi ja teenuseid, muutes sektori rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliseks.

Toidu- ja joogitööstus

Eesti toidu- ja joogisektor on kujunenud oluliseks tegijaks, keskendudes kohalikul ressursil põhinevale toodangule. Väärindatakse kohalikke bioressursse, nagu teraviljad, marjad, liha ja piim, et toota kõrgema lisandväärtusega tooteid, sealhulgas tervisetooted ja funktsionaalset toitu. Eesti puhtast toorainest valmistatud tooted, nagu taimsed alternatiivid ja mahetooted, on nõutud ka eksporditurgudel.

Sektor panustab teaduskoostöösse, mis viib uute tehnoloogiate ja tootmismeetodite kasutuselevõtuni. Täppispõllumajandus ja automatiseerimine suurendavad tootmise efektiivsust, tagades samal ajal toidu kvaliteedi ja jälgitavuse.

Eesti toidu- ja joogisektor on mitmekesistanud oma turge ja ekspordib kõrgelt vääringdatud tooteid, vastates nõudlusele jätkusuutlike ja tervist toetavate toodete järele.

Masina- ja metallitööstus

Eesti masina- ja metallitööstus on kõrgtehnoloogiline ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline sektor, kus domineerivad nutikad tootmislahendused, automatiseeritud tootmisliinid, robotika ja tehisintellekti rakendused. Need on muutnud sektori tõhusamaks ja paindlikumaks, võimaldades kiiret kohandumist turu nõudlusega. Digitaalsete kaksikute ja suurandmete kasutamine aitab optimeerida tootmist ja vähendada jäätmeid.

Rohepöörde põhimõtted on lõimitud sektori tegevusse, kasutades taastuvenergiat ja ringlusse võetud materjale. Eesti masina- ja metallitööstus on juhtiv robotika ja automaatika lahenduste tootja, pakkudes jätkusuutlikke tooteid nii Euroopa kui globaalsel turul.

Sektor on tihedalt seotud rahvusvaheliste väärtusahelatega ja panustab uute tehnoloogiate arendamisse, osaledes Euroopa Liidu projektides ning pakkudes lahendusi energiatõhususe ja automatiseerimise valdkondades.

Kaitsetööstus

Eesti kaitsetööstus on tehnoloogiliselt arenenud ja rahvusvaheliselt tunnustatud sektor, keskendudes kõrgtehnoloogiliste lahenduste arendamisele. Peamised valdkonnad hõlmavad küberkaitset, mehitamata süsteeme, robotikat ja tarkvarapõhiseid lahendusi ja laskemoona, mis toetavad kaasaegset sõjapidamist. Eesti on liider küberjulgeolekus ja digitaalse lahinguvälja lahendustes, pakkudes tugevat konkurentsieelist.

Kaitsetööstus on lõimitud rahvusvaheliste kaitseprojektidega, osaledes Euroopa Liidu ja NATO programmides. Eesti ettevõtted arendavad autonoomseid süsteeme ja tehisintellekti rakendusi, aidates kaasa rahvusvahelisele julgeolekule.

Tihe koostöö teadusasutustega ja sidemed teiste tehnoloogiasektoritega tagavad Eesti kaitsetööstuse konkurentsivõime, toetades nii riigi julgeolekut kui ka majandust.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad

Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektor on jätkuvalt üks meie riigi majanduse tugisammastest ja rahvusvaheline edulugu. E-riigi kogemused ja digilahendused, sealhulgas e-teenused, tarkvaraarendus ja pilvetechnoloogiad, on kindlustanud Eesti juhtpositsiooni globaalses tehnoloogiavaldkonnas. Eesti IKT-ökosüsteem on tuntud teadusasutuste, idufirmade ja tehnoloogiaettevõtete uuendusmeelsuse ja tiheda koostöö poolest.

Tehisintellekti, suurandmete ja asjade interneti rakendused juhivad sektori arengut, muutes tööstusi efektiivsemaks ja intelligentsemaks. Küberkaitse on Eesti IKT sektori üks peamisi tugevusi, pakkudes lahendusi rahvusvahelisele turule.

IKT sektor mängib olulist rolli teiste tööstusharude digitaliseerimises ja on seotud tervisetehnoloogia, rohetechnoloogia ja kaitsetööstusega, tagades Eesti püsiva uuenduslikkuse globaalses tehnoloogiamaailmas.

Rohetechnoloogiad

Eesti rohetechnoloogiate sektor on üks meie majanduse võtmevaldkondi, keskendudes taastuvenergiele, energiasalvestusele ja süsiniku vähendamise tehnoloogiatele. Eesti on saavutanud edu päikese- ja tuuleenergia tootmises ning arendanud rohelise vesiniku ja biogaasi tehnoloogiaid, mis tugevdavad energiajulgeolekut ja aitavad saavutada süsinikuneutraalsust.

Sektori areng põhineb uuenduslikel tehnilistel lahendustel ning koostööl teadusasutuste ja tööstusega. Eesti ettevõtted pakuvad rahvusvaheliselt nutikaid energiasüsteeme ja rohelise taristu lahendusi.

Rohetechnoloogia sektor on lõimitud Euroopa ja rahvusvaheliste energiaprojektidega, tagades Eesti innovatsiooni juhtpositsiooni ja panustades majanduse kasvu ning keskkonnasäästlikkusse.

Tervisetehnoloogiad

Eesti tervisetehnoloogiasektor on rahvusvaheliselt tunnustatud innovatsioonikeskus, pakkudes tipptasemel tervisetehnoloogiaid ja -teenuseid. Sektor põhineb teadusasutuste, tervishoiuasutuste ja ettevõtete tihedal koostööl, kus arendatakse digitaalseid lahendusi ja tervishoiuautomatiseerimise süsteeme. Terviseandmete kasutamine ja analüüs on saanud Eesti peamiseks konkurentsieeliseks haiguste ennetamisel ja täppismeditsiinis.

E-tervise ja digitaalsete teenuste arendamine on viinud Eesti juhtpositsioonile digitaalse tervishoiu lahendustes, nagu kaugravi ja tehisintellekti kasutamine diagnostikas. Personaalmeditsiini lahendused on laialdaselt kasutusel, võimaldades kohandatud ravi.

Eesti tervisetehnoloogiasektor on ka oluline eksportija, osaledes rahvusvahelistes projektides ja pakkudes kõrgetehnoloogilisi lahendusi. Sektori kasv on seotud tervishoiuteenuste kvaliteedi parandamise ja ennetava tervishoiu edendamisega uuenduslike tehnoloogiate abil.